

VREEMDE VOORWERPEN IN DE LUCHTWEGEN.

Met zeer groote belangstelling las ik het artikel van dr. STOEL „Vreemde voorwerpen in de luchtwegen”. De technische vaardigheid, die door den schrijver bereikt werd met een zeer vernuftig, zij het volgens onze begrippen vrij primitief instrumentarium, verdient zeker groote bewondering en zijn uithoudingsvermogen (soms immers $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ uur „peuteren”!) evenzeer.

Maar... is het eigenlijk niet verdrietig, dat, terwijl in de laatste 25 tot 30 jaar door keelartsen de diagnostiek van de vreemde lichamen in de longen en vooral de techniek van hun bronchoscopische verwijdering geleidelijk tot het welhaast volmaakte is uitgebouwd, de ervaringen met deze techniek, waarover *juist uit ons land* in binnen- en buitenlandsche tijdschriften herhaaldelijk is gepubliceerd, één van onze grootste ziekenhuizen niet blijken bereikt te hebben? Er werden in 1932 en 1933 in de Leidsche keel-neus-oorheelkundige kliniek van het Academisch Ziekenhuis *zonder tracheotomie* met een primaire mortaliteit = 0 in 18 gevallen corpora aliena uit de longen verwijderd. Op twee na waren de patiënten kleine kinderen. Eén kind, dat in *zeer* slechten toestand binnenkwam, overleed door de longcomplicatie (volgens de sectie). Alle andere patiënten herstelden.

De duur van den ingreep wisselde van „een vloek en een zucht” tot $\frac{1}{2}$ uur.

Uit andere keel-neus-oorheelkundige klinieken in ons land kan men ongetwijfeld over soortgelijke resultaten berichten.

Er bestaat misschien gelegenheid binnenkort in een „clinische les” hierover nader uit te weiden, met name over de diagnostiek, die volgens onze ervaringen nog niet algemeen beheerscht wordt.

Leiden, 20 Nov. 1933.

P. H. G. VAN GILSE.

Naschrift 27 Nov.: En voor vreemde voorwerpen in den slokdarm geldt, dat bij het beheerschen van de methodes der keelartsen oesophagotomie vrijwel nooit noodig is.

v. G.

Hier in Nederland bestaat de vaardigheid van een CHEVALIER JACKSON *niet* en dat men hier *algemeen* in staat zou zijn om met behulp van den bronchoscoop zonder tracheotomie apenootjes uit de luchtwegen van *kleine* kinderen te verwijderen, is niet juist. Ook met dit instrument blijft de extractie dikwijls een heel gepeuter. Den aandachtigen lezer van het onder 1) aangehaalde verslag in het *Nederl. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1933 zal dit niet zijn ontgaan.

Overigens geef ik gaarne toe, dat ik het als een gemis heb gevoeld van het voorrecht verstoken te zijn geweest om den bronchoscoop voor kleine kinderen te „leeren” toepassen. Dat de bedrevenheid in het bronchoscopische werk moge toenemen is ook mijn wensch. Het artikel van dr. STOEL heeft geen andere pretentie dan die van een statistisch verslagje.

J. G. REMIJNSE.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Een novum in de geneeskundige tijdschriftliteratuur. De nrs. 45 en 46 der *Berliner Aerzte-Corresp.* bestaan, behalve uit advertentiebladzijden, uit vier *blanco*-bladzijden; alleen staat midden op de eerste bladzijde: „*Auf Grund einer Verfügung des Geheimen Staatspolizeiamtes vom 10. November 1933 ist das Erscheinen der Berliner Aerzte-Correspondenz ab sofort bis auf weiteres verboten.*” Daar ook onze historici zulk een verschijnsel vermoedelijk zelfs in de oudste bronnen nog niet hebben aangetroffen, meende ik het te moeten boekstaven. *Forsan et haec meminisse juvabit.*